

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola a Praktická škola, Praha 2, Vinohradská 54

Vinohradská 54/920, 120 00 Praha 2

Identifikátor školy: 600 020 789

Termín konání inspekce: 1. – 8. října 2003

Čj.:	01 2225/03-5103
Signatura:	ka2zx505

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole a v praktické škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole a v praktické škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- ❖ průběhu a výsledků vzdělání a výchovy ve zvláštní škole a v praktické škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Príspevková organizace Zvláštní škola a Praktická škola, Praha 2, Vinohradská 54 je zřízena Hlavním městem Praha se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2.

Dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, školských zařízení a předškolních zařízení škola sdružuje:

1. Zvláštní školu (kapacita 98 žáků)
2. Praktickou školu (kapacita 48 žáků)
3. Školní družinu (kapacita 12 žáků)

Studijní obory podle klasifikace kmenových oborů vzdělávání:

Praktická škola

78-62-C/002 Praktická škola dvouletá

(JKOV: 63-42-3/00) Studium denní - délka studia: 2 roky

V době inspekce se vzdělávalo 26 žáků ve zvláštní škole a 39 žáků v praktické škole.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku ve speciální škole zajišťuje stabilizovaný pedagogický sbor. Všichni učitelé vyjma jednoho splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Učitel bez odborné a pedagogické způsobilosti si aktuálně doplňuje vzdělání studiem speciální pedagogiky. Pedagogický sbor je optimálně sestaven z věkového hlediska, jsou v něm rovnoměrně zastoupeni mladí i zkušení učitelé. Úvazky pedagogů jsou stanoveny s ohledem na jejich schopnosti a specializaci. K obměně pedagogického sboru docházelo od poslední inspekce pouze v souvislosti s odchody do důchodu. Řediteli se daří v souladu s jeho záměry postupné doplňování stabilizovaného pedagogického sboru mladými kvalifikovanými pedagogy se zaměřením v souladu s potřebami školy. Výchovné poradenství je zajištěno zkušenou učitelkou

s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tato učitelka zároveň zajišťuje prevenci sociálně-patologických jevů.

Organizace provozu školy je účelná. Ředitel vhodným způsobem delegoval dílčí pravomoci na další pracovníky, systém řízení je přehledný a funkční. Vzhledem k malé velikosti školy jsou informace směrem k zaměstnancům z velké části přenášeny neformálním způsobem při denním styku. V souvislosti s uvedenou malou velikostí školy a specializací jednotlivých učitelů nejsou zřízena metodická sdružení. Negativem takto neformálních struktur je skutečnost, že i vzhledem k výše uvedené stabilitě sboru, v jednotlivých dílčích oblastech dochází k rutinnímu pojetí činností bez zpětné vazby a motivace, či inspirace ke zkvalitňování průběhu a výsledků vzdělávání.

Rezervy jsou v systému uvádění nových a nekvalifikovaných pracovníků. Vedením těchto zaměstnanců není nikdo konkrétní pověřen. Kontrolu a případné metodické vedení realizuje především ředitel školy. Hospitační činnost ředitele je na vynikající odborné úrovni závěry z hospitací jsou koherentní s aktuálními zásadami a vývojovými tendencemi ve speciální pedagogice. Přes tato pozitiva je patrná u těchto pracovníků chybějící pravidelná dlouhodobá metodická činnost popřípadě realizovaná možnost náslechu v hodinách zkušených pedagogů.

Další vzdělávání zaměstnanců bylo v posledním roce zaměřeno na počítačovou gramotnost v rámci akce internet do škol. Ostatních vzdělávacích akcí se pedagogové účastnili v minimální míře. V pedagogickém procesu se negativně projevuje především absence dalšího vzdělávání zaměřeného na didaktiku a moderní vyučovací metody.

Hodnocení zaměstnanců vedením školy je realizováno na podkladě hospitací, je objektivní a věcné.

Personální podmínky školy jsou na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Zvláštní a praktická škola je umístěna společně s několika dalšími školskými subjekty (základní škola, základní umělecká škola, mateřská škola a školní jídelna) ve velké budově na Vinohradské třídě. Dle nájemní smlouvy s Městskou částí Prahy 2 škola užívá dvě poschodí se vstupem z Vinohradské ulice. Prostory svou velikostí i vnitřní dispozicí vyhovují potřebám školy. Zvláštní a praktická škola vyjma osmi kmenových tříd disponuje dvěma dílnami vybavenými pro výuku dílenských prací, šicí dílnou a dvěma cvičnými kuchyňkami, sloužícími zároveň výuce prací v domácnosti. Jedna učebna je specializována na výuku hudební výchovy, dvě učebny na výuku prostřednictvím výpočetní techniky. Jedna z těchto dvou specializovaných učeben je nově vybavena v rámci akce internet do škol. Zvláštní místnost je věnována školní družině. Všechny dílny i specializované učebny jsou vybaveny v souladu s potřebami vyučovaných předmětů. Vybavení jedné z dílen umožňuje výuku keramických prací.

Výuce tělesné výchova slouží tělocvična, malá vybavená posilovna a univerzální hřiště s umělým povrchem vybudované uvnitř domovního bloku. V jarních a podzimních měsících učitelé využívají blízký atletický stadion.

Jednotlivé třídy zvláštní i praktické školy jsou menší, svými omezenými rozměry a zaplněností nábytkem částečně limitují využití některých organizačních forem výuky a možnosti relaxace

žáků o přestávkách. Třídy jsou až na výjimky vybaveny estetickým a podnětným způsobem. Podpoře výuky slouží instalované obrazy a názorné materiály. Část tříd je vybavena videorekordéry, popřípadě magnetofony s CD přehrávačem.

Pro výuku všech předmětů je škola dostatečně vybavena učebnicemi i pomůckami. Žákům jsou v omezeném množství k dispozici i další zdroje informací ve formě volně přístupné beletrie a encyklopedické literatury.

Existující materiální zdroje jsou využívány efektivním způsobem. Plánování v oblasti zlepšování materiálně-technických podmínek je funkční.

Materiálně –technické podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy/Vyučované obory

Vzdělávací programy

Škola realizuje vzdělávání podle vzdělávacího programu zvláštní školy schváleného MŠMT ČR pod č.j.: 22 980/97-22 s platností od 1. 9. 1997 a podle vzdělávacího programu praktické školy s dvouletou přípravou 63-42-3/00 MŠMT ČR č.j.: 16735/93-24.

Individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány a využívány funkčním způsobem.

Vzdělávací program je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení. Vyučovaný obor v praktické škole je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení.

Učební dokumenty jsou platné, škola je uplatňuje v plném rozsahu. Dokumentace zachycuje průkazně průběh výuky.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu zvláštní školy i vyučovaného oboru praktická škola dvouletá.

Učitelé vypracovávají a předkládají vedení pro jednotlivé předměty podrobné časově tématické plány. Vedení školy dále naplňování učebních osnov systematicky kontroluje hospitační činností.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin i organizace výuky ve většině případů koresponduje s psychohygienickými požadavky. Dílčí rezervy ke zlepšení psychohygienických podmínek výuky v praktické škole jsou v oblasti rozvrhu odborných předmětů. Tyto předměty jsou uspořádány ne zcela vhodně v náročných vícehodinových blocích. Školní řád obsahuje náležitosti stanovené závazným předpisem. Pedagogům se na jeho základě daří vytvářet v rámci školy přátelskou pracovní atmosféru. Provozní řády učeben jsou funkčně vypracovány. Informační systém vůči zletilým žákům i rodičům nezletilých žáků je propracovaný a plní svůj účel.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Oblast výchovného poradenství je kvalitně personálně zajištěna zkušenou a kvalifikovanou výchovnou poradkyní. Škola v oblasti vzdělávání systematicky a pravidelně spolupracuje s odbornými pracovišti (PPP, SPC), v oblasti přípravy na volbu povolání s pražskými odbornými učilišti. Systematická je i spolupráce s rodiči a dalšími sociálními partnery.

Primární prevenci sociálně-patologických jevů škola realizuje především výchovou k volnému času. Pozitivní roli v této oblasti plní nabídkou několik kroužků a nepovinných předmětů, především však nadstandardní nabídkou sportovních a turistických aktivit, zčásti realizovanou ve spolupráci se sportovním klubem Impuls.

V prevenci sociálně-patologických jevů jsou rezervy k dalšímu rozvoji v oblasti systematického informování pedagogů o nových trendech, předpisech a doporučení v této oblasti.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve zvláštní s praktické škole

V průběhu inspekce bylo ve zvláštní škole hospitováno v předmětech český jazyk, matematika, zeměpis, dějepis, tělesná výchova, přírodověda, přírodopis, chemie, řečová výchova a pracovní vyučování. V praktické škole byly navštíveny předměty matematika, český jazyk, tělesná výchova, hudební výchova, občanská výchova, rodinná výchova, příprava pokrmů a ruční práce. Hospitace se uskutečnily u všech vyučujících.

Cíle sledované výuky byly stanoveny v souladu s cíly vzdělávacích programů a s ohledem na specifické potřeby jednotlivých žáků s postižením. Výuka je kontinuální a vnitřně koherentní, osnovy jednotlivých předmětů jsou rozpracovány do funkčních časově tématických plánů.

Výuky byla realizována odborně správně. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících pozitivně ovlivnila kvalitu vzdělávání.

V praktických předmětech (pracovní vyučování, příprava pokrmů, ruční práce) a v tělesné výchově ve většině případů učitelé tvůrčím způsobem využívali optimálních materiálně technických podmínek, které jim specializované, dobře vybavené pracovny i tělocvična, posilovna a hřiště nabízejí. Méně vhodné uspořádání tříd na teoretické vyučování (viz. hodnocení materiálně-technických podmínek) a malá míra využívání názorných pomůcek naopak část výuky těchto předmětů ovlivnily negativně.

Všechny sledované hodiny měly vyváženou a logickou vnitřní stavbu. Výuka prakticky zaměřených předmětů byla vhodně realizována především názorně demonstračními a praktickými vyučovacími metodami, pouze v nezbytné míře doplněnými výkladem a řízeným či volným rozhovorem. Tato výuka, zpravidla realizovaná ve vícehodinových blocích byla účelně členěna vzhledem k cílům výuky i s ohledem na psychohygienu vzdělávání. Žáci ve výuce zastávali aktivní roli, učitelé zastávali především roli koordinační. Vyučující přistupovali k žákům individuálně, úkoly zadávali i hodnotili v souladu se specifickými potřebami a schopnostmi žáků. V obdobné kvalitě probíhala i výuka tělesné výchovy. Výuka tohoto předmětu je systematicky obohacována turistickými, vodáckými a lyžařskými kurzy. Vzdělávání v teoretických předmětech bylo realizováno především slovními metodami. Pouze dvě vyučující využívaly optimálně více metod a forem a organizovaly výuku v souladu se současnými trendy s využitím kooperativních forem výuky a s ohledem na specifické postižení

jednotlivých žáků. Ve většině ostatní výuky převládaly vzhledem ke složení tříd méně vhodné monologické metody, kombinované s písemným procvičováním.

Úvodní i průběžná motivace žáků byla úspěšně realizována pravidelně v jedné třídě s nejnižšími ročníky, dále především v praktických předmětech, tělesné výchově, chemii, předprofesní přípravě, částečně i v hudební výchově. Učitelé nabízeli žákům možnost volby činností, vhodné volili zajímavé úkoly, žáci pracovali se zaujetím v klidné a příjemné pracovní atmosféře. V ostatních předmětech byla motivace využívána sporadicky.

Komunikační dovednosti pedagogů jsou na velmi dobré úrovni. Rezervy ke zlepšení jsou v této oblasti v rozvíjení kompetencí žáků. V běžných hodinách převládá verbální dominance pedagogů. Žáci nemají mnoho prostoru pro vlastní vyjádření. Naopak v prakticky zaměřené výuce se oblast komunikačních dovedností žáků daří optimálně rozvíjet.

Hodnocení žáků je věcné, objektivní a zdůvodněné, zpravidla je individuální a je zaměřeno na pozitiva a ocenění pokroku. Rezervy ke zlepšení v oblasti hodnocení jsou v rozvíjení schopnosti vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou na velmi dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vzhledem ke specifikům vzdělávání žáků s mentálním postižením škola nevyužívá běžné evaluační nástroje ke zjišťování výsledků vzdělávání. Dlouhodobě se během roku žáci zúčastňují specializovaných soutěží zvláštních a praktických škol. Výsledky vzdělávání vedení sleduje prostřednictvím srovnávání výsledků žáků školy s výsledky žáků obdobných škol.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Zvláštní škola a Praktická škola, Praha 2, Vinohradská 54 ze dne 26. října 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj.: 27 803/01-21 ze dne 5. prosince 2001
3. Třídní knihy pro školní rok 2003/2004
4. Třídní výkazy žáků školy k datu inspekce
5. Katalogové listy žáků školy k datu inspekce
6. Evidence žáků školy
7. Školní řád
8. Rozvrh hodin platný k datu inspekce

9. Záznamy z pedagogických rad
10. Protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2003/2004
11. Osobní dokumentace žáků s postižením
12. Personální dokumentace k datu inspekce
13. Výroční zpráva za rok 2002/2003
14. Časově-tematické plány pedagogů

ZÁVĚR

Škola disponuje zkušeným stabilizovaným věkově vyváženým pedagogickým sborem. Vyjma jednoho studujícího pedagoga splňují všichni učitelé požadavek odborné a pedagogické způsobilosti. Tyto skutečnosti pozitivně ovlivňují atmosféru školy i kvalitu vzdělávání. Dílčí rezervy ke zlepšení byly zjištěny v oblasti metodického vedení a dalšího vzdělávání pedagogů.

Prostory, které škola využívá vyhovují jejím potřebám. Škola disponuje vyjma kmenových tříd dostatkem odborných učeben i zázemím pro učitele. Z hlediska dnešních požadavků na organizační formy výuky a psychohygienu je omezující menší velikost kmenových tříd.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou na velmi dobré úrovni. Příkladná je především výuka prakticky zaměřených předmětů a tělesné výchovy, dílčí nedostatky v oblasti užitých metod a forem výuky byly zjištěny ve všeobecně vzdělávacích předmětech.

Škola je personálně i materiálně stabilizované zařízení. Vynikající úroveň dlouhodobě udržuje v oblasti nabídky pohybových a sportovních aktivit. V posledních třech letech došlo k významné proporcionální změně v počtech žáků v jednotlivých součástech školy. Žáci v praktické škole svým počtem převýšili žáky zvláštní školy. Počet žáků zvláštní školy je aktuálně výrazně pod stanovenou kapacitou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Karel Kaprálek	K. Kaprálek v. r.
Členové týmu	PhDr. Marie Šrámková	M. Šrámková v. r.
	Mgr. Renata Pauchová	R. Pauchová v. r.

V Praze dne 14. října 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. října 2003

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Stanislav Drbout

S. Drbout v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Pražský inspektorát, Arabská 683, Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-11-18	01 2225/03-5103
Zřizovatel	-	-
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.